

Lagrådsremiss

Ändringar i skogsvårdslagen

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 6 februari 2014

Eskil Erlandsson

Mats Wiberg
(Landsbygdsdepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

I lagrådsremissen föreslår regeringen vissa ändringar i skogsvårdslagen (1979:429). Förslagen innebär att bemyndigande ges till regeringen eller till den myndighet som regeringen bestämmer att föreskriva om undantag från vissa regler i skogsvårdslagen för att möjliggöra försöksverksamhet eller för att bevara och utveckla natur- och kulturmiljövärden.

Vidare föreslås en ändring av lagen som innebär att tillsynsmyndigheten får meddela föreläggande och förbud utan att först ha lämnat ett råd som inte har följts.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 september 2014.

Innehållsförteckning

1	Beslut	3
2	Författningsförslag	4
2.1	Förslag till lag om ändring i skogsvårdslagen (1979:429)	4
2.2	Förslag till lag om ändring i skogsvårdsförordningen (1993:1096)	6
3	Ärendet och dess beredning	7
4	Bakgrund och gällande rätt	7
4.1	Tidigare skogspolitik	7
4.2	1993 års skogspolitiska beslut	8
4.3	2008 års skogspolitiska beslut	8
4.4	Gällande rätt	8
5	Tillsyn enligt skogsvårdslagen	9
5.1	Nuvarande ordning	9
5.2	Effektivare tillsyn	10
6	Undantag för försöksverksamhet	12
7	Variationsrikt skogsbruk	13
8	Skogs- och miljöredovisning	16
9	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	16
10	Konsekvenser	17
11	Författningskommentar	19
Bilaga 1	Sammanfattning av Miljömålsberedningens delbetänkande Långsiktigt hållbar markanvändning, del 1 (SOU 2013:43)	21
Bilaga 2	Miljömålsberedningens författningsförslag	22
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanserna (Miljömålsberedningens förslag)	23
Bilaga 4	Sammanfattning av Förslag på regelförenklingar i skogsvårdslagstiftningen 2012-01-02	25
Bilaga 5	Skogsstyrelsens författningsförslag	26
Bilaga 6	Förteckning över remissinstanserna (Skogsstyrelsens förslag)	28

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över

1. förslag till lag om ändring i skogsvårdslagen (1979:429),
2. förslag till lag om ändring i skogsvårdsförordningen (1993:1096).

2 Författningsförslag

2.1 Förslag till lag om ändring i skogsvårdslagen (1979:429)

Härigenom föreskrivs i fråga om skogsvårdslagen (1979:429)¹
dels att 9 § ska upphöra att gälla,
dels att 5, 6, 10 och 35 §§ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §²

Ny skog ska anläggas på produktiv skogsmark

1. om markens virkesproducerande förmåga efter avverkning eller på grund av skada på skogen inte tas till vara på ett godtagbart sätt,
2. om marken ligger outnyttjad, eller
3. om skogens tillstånd är uppenbart otillfredsställande.

Åtgärd enligt första stycket ska vidtas i fall som anges i 1 och 2 utan dröjsmål och i fall som anges i 3 inom skälig tid.

Vad som föreskrivs i första stycket 2 ska inte gälla mark som på grund av särskilda förhållanden inte bör tas i anspråk för virkesproduktion.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från första och andra styckena för att möjliggöra försöksverksamhet.

Skogsstyrelsen får även i särskilda fall medge undantag från första och andra styckena.

6 §³

Vid anläggning av ny skog ska de föryngringsåtgärder vidtas som kan behövas för att trygga återväxten av en skog av tillfredsställande täthet och beskaffenhet i övrigt.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från första stycket för att möjliggöra försöksverksamhet.

Skogsstyrelsen får även i särskilda fall medge undantag från första stycket.

¹ Lagen omtryckt 1993:553.

Senaste lydelse av 9 § 2005:1164.

² Senaste lydelse 2008:662.

³ Senaste lydelse 2010:930.

10 §⁴

Avverkning på produktiv skogsmark ska vara ändamålsenlig för återväxt av ny skog eller främja skogens utveckling.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får till skydd för den yngre skogen föreskriva att trädbestånd under en viss ålder inte får avverkas samt meddela föreskrifter om hur avverkning ska bedrivas för att tillgodose kraven enligt första stycket.

För att möjliggöra försöksverksamhet eller för att bevara och utveckla natur- eller kulturmiljövärden får *Skogsstyrelsen i särskilda fall medge* undantag från första stycket.

Avverkning på produktiv skogsmark ska vara ändamålsenlig för återväxt av ny skog eller främja skogens utveckling.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får till skydd för den yngre skogen föreskriva att trädbestånd under en viss ålder inte får avverkas samt meddela föreskrifter om hur avverkning ska bedrivas för att tillgodose kraven enligt första stycket.

För att möjliggöra försöksverksamhet eller för att bevara och utveckla natur- eller kulturmiljövärden får *regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om* undantag från första stycket.

35 §⁵

Tillsynsmyndigheten får meddela de förelägganden och förbud som behövs för att denna lag eller föreskrift som har meddelats med stöd av lagen *skall efterlevas*.

Ett föreläggande eller förbud får meddelas sedan det har visat sig att myndighetens råd inte har följts. I brådskande fall eller när det behövs för att bevara natur- eller kulturmiljövärden eller när det annars finns särskilda skäl, får dock ett föreläggande eller förbud meddelas omedelbart.

Förelägganden och förbud kan förenas med vite.

Om någon inte rättar sig efter ett föreläggande, får tillsynsmyndigheten besluta att åtgärden *skall* vidtas på *den försumliges* bekostnad.

Tillsynsmyndigheten får meddela de förelägganden och förbud som behövs för att denna lag eller föreskrift som har meddelats med stöd av lagen *ska följas*.

Om någon inte rättar sig efter ett föreläggande, får tillsynsmyndigheten besluta att åtgärden *ska* vidtas på *dennes* bekostnad.

1. Denna lag träder i kraft den 1 september 2014.
2. Beslut i det enskilda fallet som meddelats med stöd av äldre bestämmelser gäller fortfarande.

⁴ Senaste lydelse 2008:662.

⁵ Senaste lydelse 2005:1164.

2.2 Förslag till lag om ändring i skogsvårdsförordningen (1993:1096)

Härigenom föreskrivs att 34 a § skogsvårdsförordningen (1993:1096)¹ ska upphöra att gälla vid utgången av augusti 2014.

¹ Senaste lydelse av 34 a § 2005:1149.

3 Ärendet och dess beredning

Regeringen beslutade den 1 juli 2010 att tillsätta en parlamentarisk kommitté (dir 2010:74) med uppdrag att lämna förslag till regeringen om hur miljö kvalitetsmålen och generationsmålet kan nås. Kommittén antog namnet Miljömålsberedningen. Enligt tilläggsdirektiv i oktober 2011 (dir 2011:91) ska beredningen senast den 15 juni 2014 ta fram ett förslag till en strategi för att uppnå relevanta delar i generationsmålet och miljö kvalitetsmålen kopplade till en långsiktigt hållbar markanvändning utifrån ett helhetsperspektiv. I juni 2013 redovisade beredningen delbetänkandet Långsiktigt hållbar markanvändning – del 1 (SOU 2013:43). En sammanfattning av Miljömålsberedningens förslag finns i *bilaga 1*. Miljömålsberedningens författningsförslag finns i *bilaga 2*. Betänkandet har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. En sammanställning av remissvaren finns tillgänglig i Miljödepartementet (dnr M 2013/1659/Nm).

Regeringen gav i regleringsbrevet för 2011 Skogsstyrelsen i uppdrag att redovisa hur myndigheten bedriver regelförenklaringsarbetet samt lämna ytterligare förslag till förenklingar för företagen inom sitt verksamhetsområde, såväl nationellt som inom EU-lagstiftningen, i syfte att uppnå en märkbart positiv förändring i företagets vardag. Vid arbetet med uppdraget remitterade Skogsstyrelsen en första version av redovisningen. En sammanfattning av Skogsstyrelsens förslag i remissversionen finns i *bilaga 4*. Skogsstyrelsens författningsförslag finns i *bilaga 5*. Förslaget har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 6*. Uppdraget redovisades slutligt genom Förslag på regelförenklingar i skogsvårdslagstiftningen, Meddelande 1/2012, som lämnades till regeringen (Landsbyggsdepartementet) i mars 2012.

4 Bakgrund och gällande rätt

4.1 Tidigare skogspolitik

Sveriges första skogsvårdslag infördes 1903. Det huvudsakliga syftet med den lagen var att säkerställa återbeskogningen och därmed den framtida tillgången på virke. Skogsvårdslagstiftningen har därefter ändrats ett antal gånger med 20–25 års mellanrum. En röd tråd i skogsvårdspolitiken har varit återbeskogningsplikten och omsorgen om en långsiktig virkesförsörjning, mot bakgrund av skogsresursens väsentliga betydelse för den svenska ekonomin och för sysselsättningen. Skogens värden från miljösynpunkt uppmärksammades först senare och bestämmelser om hänsynstagande till naturvårdens och andra allmänna intressen i samband med skogsbruk infördes första gången genom den tidigare skogsvårdslagen (1974:237) – (prop. 1974:166, JoU1974:52, rskr. 1974:405) och fördes över till den nuvarande skogsvårdslagen 1979. Genom 1993 års skogspolitiska beslut lyftes miljöfrågorna i skogsbruket fram ännu tydligare. En betydande del av den svenska biologiska mång-

falden finns i skogslandskapet och är beroende av att en tillräckligt god miljöanpassning av skogsbruket sker.

4.2 1993 års skogspolitiska beslut

Grunderna för gällande skogspolitik beslutades av riksdagen 1993 (prop. 1992/93:226, bet. 1992/93:JoU15, rskr. 1992/93:252). En viktig förändring i den nya skogspolitiken var att två jämställda mål för skogspolitiken fastställdes: ett miljömål och ett produktionsmål. Miljömålet innebär att skogsmarkens naturgivna produktionsförmåga ska bevaras. En biologisk mångfald och genetisk variation ska säkras. Skogen ska brukas så att växt- och djurarter som naturligt hör hemma där ska ges förutsättningar att fortleva i livskraftiga bestånd. Hotade arter och ekosystem ska skyddas. Skogens kulturmiljövärden samt dess estetiska och sociala värden ska värnas (prop. 1992/93:226 s. 27).

Produktionsmålet innebär att skogen och skogsmarken ska utnyttjas effektivt och ansvarsfullt så att de ger en uthålligt god avkastning. Skogsproduktionens inriktning ska ge handlingsfrihet i fråga om användningen av vad skogen producerar (prop. 1992/93:226 s. 32). Därutöver avreglerades politikområdet genom att bidrag avskaffades och skogsägarna i betydande utsträckning fick frihet under ansvar att själva bedriva ett långsiktigt hållbart skogsbruk.

4.3 2008 års skogspolitiska beslut

Riksdagen beslutade 2008 om vissa ändringar i skogsvårdslagen (1979:429) med anledning av regeringens proposition En skogspolitik i takt med tiden (prop. 2007/08:108, bet. 2007/08:MJU18, rskr. 2007/08:244). Regeringen gjorde i propositionen den övergripande bedömningen att skogspolitiken över lag fungerar väl och att grunderna i den gällande skogspolitiken bör ligga fast men att framtida klimatförändringar i högre grad bör beaktas. Vidare slogs fast att skogspolitikens två jämställda mål, miljömålet och produktionsmålet, och det delade ansvaret mellan samhället och skogsägarna förutsätter en tydligt definierad och långsiktig äganderätt. Ändringarna i skogsvårdslagen innebar bl.a. att det i lagens portalparagraf betonas att skogen är en förnybar resurs (prop. 2007/08:108 s. 6).

4.4 Gällande rätt

Skogsvårdslagen (1979:429) innehåller de centrala bestämmelserna om skogens skötsel, t.ex. om avverkning, plantering och miljöhänsyn, och om myndigheternas skyldigheter och befogenheter.

I 5 § anges kraven på när skog ska anläggas på produktiv skogsmark. Detta ska göras om markens virkesproducerande förmåga efter avverkning eller på grund av skada på skogen inte tas till vara på ett godtagbart sätt, om marken ligger outnyttjad, eller om skogens tillstånd är uppenbart otillfredsställande. I 6 § anges att vid anläggning av ny skog ska de

föryngringsåtgärder vidtas som kan behövas för att trygga återväxten av en skog av tillfredsställande täthet och beskaffenhet i övrigt. Enligt 9 § får Skogsstyrelsen medge undantag från 5 och 6 §§ i särskilda fall.

Enligt 10 § första stycket ska avverkning på produktiv skogsmark vara ändamålsenlig för återväxt av ny skog eller främja skogens utveckling. Enligt paragrafens tredje stycke får Skogsstyrelsen i särskilda fall medge undantag från första stycket.

35 § riktar sig till tillsynsmyndigheten och i första stycket i paragrafen anges att myndigheten får meddela de förelägganden och förbud som behövs för att lagen eller föreskrift som har meddelats med stöd av lagen ska efterlevas. Av andra stycket framgår att ett föreläggande eller förbud får meddelas sedan det visat sig att myndighetens råd inte har följts. Föreläggande eller förbud får dock meddelas omedelbart i brådskande fall eller när det behövs för att bevara natur- eller kulturmiljövärden eller när det annars finns särskilda skäl. Vidare kan förelägganden och förbud förenas med vite. Om någon inte rättar sig efter ett föreläggande får tillsynsmyndigheten besluta att åtgärden ska vidtas på den försumliges bekostnad.

5 Tillsyn enligt skogsvårdslagen

5.1 Nuvarande ordning

Användning av råd

Råd enligt skogsvårdslagen utfärdas främst avseende skyldigheter att anlägga ny skog (5 §), att vidta föryngringsåtgärder (6 §), hänsyn till naturvårdens och kulturmiljövårdens intressen (30 §), hänsyn till rennäringen (31 §), tillåten avverkningsform (10 § första stycket), lägsta tillåtna ålder för föryngringsavverkning (10 § andra stycket), högsta tillåtna areal för föryngringsavverkning (11 §) och skyldighet att vidta åtgärder mot skadliga insekter (29 §).

Ett råd klargör Skogsstyrelsens tolkning av skogsvårdslagstiftningens bestämmelser i ett enskilt fall. Rådet utgår från en avvikelse i förhållande till lagens krav – inträffad eller befarad – och beskriver de åtgärder myndigheten anser vara nödvändiga för att kravet ska uppfyllas. Ett råd riktas till skogsmarkens ägare eller den som i övrigt förfogar över skog eller virke, t.ex. en avverkningsrättsinnehavare.

Föreläggande och förbud

När ett råd inte har följts och skyldigheten kvarstår, exempelvis vid uteblivna eller otillräckliga föryngringsåtgärder, ska normalt ett föreläggande beslutas och detta kan då förenas med ett vite. I storleksordningen vart tionde råd om föryngringsåtgärder leder till ett föreläggande. Under de senaste åren har föreläggande även använts i några fall för att reparera skador på natur- och kulturmiljön efter en skogsbruksåtgärd. Förbud används närmast uteslutande för att förhindra eller begränsa skada på natur- och kulturmiljön vid skogliga åtgärder.

Eftersom ett föreläggande eller förbud normalt ska ha föregåtts av ett råd kan beslutet inte annat än undantagsvis (särskilda skäl enligt 35 § skogsvårdslagen) vara mer betungande för skogsägaren än vad rådet varit. Ett sådant exempel är när rådet omfattar enbart markberedning under en fröträdsställning men föreläggandet behöver avse både markberedning och plantering eftersom fröträden har blåst ner eller avverkats. I ett sådant fall ska det av den förfrågan som skickas till skogsägaren inför beslut om föreläggande framgå att myndigheten avser att kräva åtgärder utöver det som tidigare angetts i rådet.

5.2 Effektivare tillsyn

Regeringens förslag: Skogsstyrelsen ska ges möjlighet att meddela ett föreläggande eller förbud utan att först ha lämnat ett råd som inte följts.

Regeringens bedömning: Skogsstyrelsen bör upprätta en tillsynsplan för tillsynen över skogsvårdslagstiftningen.

Miljömålsberedningen förslag: Överensstämmer med regeringens förslag och bedömning.

Remissinstanserna: Alla utom en av de remissinstanser som kommenterat förslaget till ändring av 35 § skogsvårdslagen ställer sig bakom det. *LRF Skogsägarna* avstyrker förslaget på grund av att det enligt deras bedömning inte kommer att leda till något förändrat arbetssätt när det gäller natur- och kulturmiljövärden och för att de ser en risk att Skogsstyrelsen kommer att minska användningen av lagråd om förändringen införs.

Förslaget om att införa krav på tillsynsplaner för tillsyn över skogsvårdslagen har berörts av ett fåtal remissinstanser, men alla är positiva till förslaget. *Havs- och vattenmyndigheten* ser det som positivt att Skogsstyrelsen ska upprätta en behovsutredning om tillsyn och föra register över tillsynsobjekt som behöver regelbunden tillsyn. *Länsstyrelsen i Jönköpings län* anser att det för att förtydliga statens avsikter med regelverket är viktigt att förtydliga Skogsstyrelsens roll som tillsynsmyndighet. *Norrskog* ser det som angeläget med en sammanhållen skogspolitik där Skogsstyrelsens rådgivning är en lika viktig del som dess tillsynsutövning. *Statskontoret* instämmer bl.a. i förslaget att Skogsstyrelsen ska upprätta en tillsynsplan, och menar att förslaget torde stärka Skogsstyrelsen i sin tillsyn, vilket bör leda till att regelefterlevnaden ökar. *Sveaskog* har inget att erinra gällande förtydligad tillsyn. *Världsnaturfonden* anser att det är bra att upprätta en tillsynsplan.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

I dag har Skogsstyrelsen möjlighet att meddela de förelägganden och förbud som behövs för att skogsvårdslagstiftningen ska följas. Ett föreläggande eller förbud får dock bara meddelas sedan ett råd från myndigheten inte har följts. I brådskande fall eller när det behövs för att bevara natur- eller kulturmiljövärden eller när det annars finns särskilda skäl, får dock ett föreläggande eller förbud meddelas omedelbart. Tanken med

den befintliga konstruktionen är att Skogsstyrelsen så långt det är möjligt och i första hand ska använda sig av råd enligt skogsvårdslagen för att lagstiftningen ska efterlevas. Regeringen bedömer att det finns behov av att ge tillsynsmyndigheten större flexibilitet vid valet av tillsynsåtgärder. Skogsstyrelsens uppföljningar visar att mellan 15 och 25 procent av utförda föryngringar inte uppfyller kraven på sådana föryngringsåtgärder som behövs för att trygga återväxten enligt 6 § skogsvårdslagen. Detta visar enligt regeringens mening att det finns ett behov av ökad tydlighet från myndigheten när det handlar om olika krav som klart framgår av lagstiftningen. Skogsstyrelsens bedömning är också att med beaktande av myndighetens nuvarande arbetssätt skulle den föreslagna ändringen öppna en möjlighet till ett annat arbetssätt vid föreläggande om föryngringsåtgärder enligt 5 och 6 §§ skogsvårdslagen. Regeringen anser i likhet med Skogsstyrelsen att en möjlighet för Skogsstyrelsen att meddela föreläggande eller förbud utan att först ha lämnat ett råd som inte har följts kan leda till en effektivare tillsyn, både när det gäller hanteringen av underrättelser om avverkningar och när det gäller tillsynsverksamheten.

Regeringen vill poängtera att någon genomgripande ändring av Skogsstyrelsens handläggning av tillsynsärenden inte är avsedd. Förslaget avser i första hand att ge Skogsstyrelsen en ökad flexibilitet och möjlighet att välja mellan befintliga tillsynsinstrument redan från början i situationer då rådgivning bedöms vara överflödigt eller verkningslöst. Det kan t.ex. gälla situationer där Skogsstyrelsen sedan tidigare känner till att en markägare inte har velat följa myndighetens anvisningar. Det kan också finnas skäl för Skogsstyrelsen att i situationer där de åtgärder tillsynen gäller är tvingande (t.ex. återväxt) direkt meddela ett föreläggande.

Tillsynsplaner

Tillsynsplaner är ett sätt att strukturera myndigheters tillsynsarbete och att säkerställa att det genomförs på ett effektivt, systematiskt och ändamålsenligt sätt. Tillsynsplanerna ska ses som ett stöd för det operativa tillsynsarbetet och kan tjäna som en utgångspunkt för att strukturera och systematisera tillsynsverksamheten. Planerna ska utarbetas av respektive tillsynsmyndighet utifrån dess egna förutsättningar och inom de ramar som kan ha formulerats i lagar, förordningar eller andra styrdokument.

Utförningen av tillsynsplaner görs generellt utifrån kriterier som risk och väsentlighet. Detta innefattar dels identifiering av vilka hinder, hot eller risker som finns inom tillsynsområdet, dels en bedömning av vilka åtgärder som bör vidtas för att verksamheten ska fungera på avsett sätt.

En tillsynsplan kan innehålla beskrivningar av bl.a. målen för tillsynen, tillsynsmetoder, tillsynsobjekten, behov av resurser och kompetens samt finansiering och samverkansskyldighet med andra tillsynsorgan. Efter- som risk- och väsentlighetsbedömningarna inte är statiska bör tillsynsplanen regelbundet följas upp och utvärderas.

Regeringen anser i likhet med beredningen och många remissinstanser att Skogsstyrelsen bör upprätta en tillsynsplan och avser därför att på förordningsnivå införa krav på att Skogsstyrelsen upprättar tillsynsplaner för tillsyn över skogsvårdslagen. Planen förväntas tydliggöra Skogsstyrelsens tillsynsarbete, vilket regeringen menar är viktigt ur ett rättssäkerhetsperspektiv.

Skogsstyrelsen omfattas redan av miljötillsynsförordningens (2011:13) krav på att upprätta tillsynsplan för tillsyn enligt miljöbalken. Den nu aviserade åtgärden innebär således motsvarande krav på tillsynsplan avseende tillsynen enligt skogsvårdslagen.

6 Undantag för försöksverksamhet

Regeringens förslag: Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om undantag från bestämmelserna om återväxtåtgärder, tillåtna avverkningsformer och lägsta tillåtna ålder för föryngringsavverkning för att möjliggöra försöksverksamhet.

Skogsstyrelsens förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Ingen av remissinstanserna ställer sig avvisande till att undanta områden som används av forskningsinstitutioner i forskningssyfte från reglerna om återväxtåtgärder, tillåtna avverkningsformer och lägsta tillåtna ålder för föryngringsavverkning. *Sveriges Lantbruksuniversitet* menar dock att forskningsintresset ska gå före andra intressen inom områden som används för skoglig forskning och att det bör införas ett generellt undantag från skogsvårdslagen som inbegriper även miljöreglerna.

Skälen för regeringens förslag: Förslaget att undanta skogsmark som används för försöksverksamhet från bestämmelser om återväxtåtgärder, tillåtna avverkningsformer och lägsta tillåtna ålder för föryngringsavverkning har lämnats inom ramen för regeringens arbete med regel-förenkling. Regeringen anser i likhet med remissinstanserna att en sådan förenkling är en rimlig avvägning mellan olika intressen. Ett generellt undantag från skogsvårdslagstiftningens regler för vetenskaplig skoglig verksamhet inom försöksparkerna och andra områden skulle dock bli alltför långtgående. Exempelvis bör områden som används för forskning även fortsättningsvis omfattas av nu gällande regler om skyddsåtgärder mot skadliga insekter i 29 § skogsvårdslagen, med möjlighet att i enskilda fall medge undantag. Eventuellt bortfall av virkesproduktion med anledning av skogliga försök inom ett antal försöksområden med begränsad areal torde vara närmast försumbart. Det är rimligt att mark som används för forskningsändamål undantas från reglerna om skyldighet att anlägga ny skog (5 §), vidtagande av åtgärder för föryngring och tillfredsställande återväxt (6 §), avverkning på ett sätt som är ändamåls-enligt för anläggning av ny skog eller som främjar skogens utveckling (10 §) och föryngringsavverkning av bestånd med för låg ålder (10 §).

I ovanstående fall bör forskningens intressen generellt ges företräde. Regeringen anser därför att det i 5 och 6 §§ bör införas ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om undantag från 5 och 6 §§ för att möjliggöra försöksverksamhet. I 10 § tredje stycket finns en möjlighet för Skogsstyrelsen att i särskilda fall medge undantag från kravet på ändamålsenlig avverkning i första stycket samma paragraf. Den dispensmöjligheten bör

ersättas av ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om undantag från kraven i första stycket för att möjliggöra försöksverksamhet. Någon ändring i tillämpningen av begreppet försöksverksamhet är inte avsedd. Frågan om möjligheten för Skogsstyrelsen att enligt 10 § i ett enskilt fall ge undantag från kravet tillåtna avverkningsformer för att bevara och utveckla natur- eller kulturmiljövärden behandlas i avsnitt 7.

Enligt 9 § får Skogsstyrelsen i särskilda fall meddela undantag från 5 och 6 §§. För att göra lagen mer överskådlig bör denna bestämmelse flyttas och införas i 5 och 6 §§ så att samtliga bestämmelser om undantag från kraven kan återfinnas i respektive paragraf. Därmed kan 9 § upphävas.

7 Variationsrikt skogsbruk

Regeringens förslag: Möjligheten för Skogsstyrelsen att i det enskilda fallet meddela undantag från bestämmelsen om tillåtna avverkningsformer för att bevara och utveckla natur- eller kulturmiljövärden ersätts av ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om sådana undantag.

Regeringens bedömning: Skogsstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om tillämpningen av återväxt- och avverkningsbestämmelserna i skogsvårdslagen bör ses över för att säkerställa att de inte försvårar eller förhindrar olika skogsskötselformer som en markägare har intresse av och som kan vara lämpliga i det enskilda fallet.

Skogsstyrelsens förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Ingen av remissinstanserna ställer sig avvisande till förslaget. *Världsnaturfonden* är dock något tveksam och menar att konsekvensutredningen är bristfällig och att förändringen inte ger några administrativa besparingar för vare sig skogsbruket eller Skogsstyrelsen.

Miljömålsberedningens förslag och bedömning: Överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna: Flertalet av remissinstanserna ställer sig positiva till beredningens förslag att tydliggöra möjligheter till ett variationsrikt skogsbruk. *Världsnaturfonden* hade föredragit att beredningen tydligt formulerar ett politiskt mål om hyggesfritt skogsbruk/alternativa metoder på nationell nivå som anger en politisk vilja att stimulera utvecklingen av alternativa skogsbruksmetoder. Vidare anser bl.a. *Skogssällskapet* att det inte bör vara en polarisering mellan trakthyggesbruk och hyggesfritt skogsbruk utan att olika metoder ska ses som en palett av möjligheter som passar olika väl i olika situationer. *Skogsstyrelsen* menar att det inte är säkert att de föreslagna åtgärderna ger tillräckliga incitament för att i praktiken uppnå den önskvärda ökningen av variationen i skogsbruket som föreslås i betänkandet och anser därför att etappmålet om ett variationsrikt skogsbruk ingår i kontrollstationen 2018. *Södra Skogsägarna* och *Skogsindustrierna* menar att det är anmärkningsvärt att beredningen inte föreslår åtgärder för att begränsa de skador som orsakas

av viltet, eftersom det lär vara det största hindret för att uppnå ett variationsrikt skogsbruk.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: Skog och skogsmark kan nyttjas för många ändamål, t.ex. för produktion av virke och annan biomassa, för rekreation, friluftsliv, jakt, rennäring och turism. Ibland talar man om mångbruk som ett begrepp som innefattar användandet av skogen för såväl produktion av biomassa som för andra syften.

Den dominerande skogsbruksformen i Sverige i dag är trakthyggesbruk. Trakthyggesbruk innebär i korthet att samtliga träd inom ett visst område ska vara av ungefär samma ålder, och att i stort sett alla träd, utom de som lämnas av hänsyn till natur- och kulturmiljövärden inom området avverkas samtidigt. Efter avverkning ska skogsmarken återbeskogas genom t.ex. plantering, sådd eller naturlig förnygring med fröträd. Det finns en mängd alternativa brukningsformer till trakthyggesbruket, och en samlingsbeteckning av dessa alternativa brukningsformer kallas ibland hyggesfria metoder. Ett variationsrikt skogsbruk kan åstadkommas på många olika sätt, dels inom ramen för det som betecknas trakthyggesbruk och dels med alternativa metoder.

Det finns dock ingen tydlig gräns mellan vad som är trakthyggesbruk och när det övergår till en alternativ brukningsform.

Enligt 10 § första stycket skogsvårdslagen ska avverkning på produktiv skogsmark vara ändamålsenlig för återväxt av ny skog eller främja skogens utveckling. Skogsstyrelsen får i det enskilda fallet medge undantag från första stycket bl.a. för att bevara och utveckla natur- eller kulturmiljövärden.

Bestämmelserna om avverkning i skogsvårdslagen ändrades genom 1993 års skogspolitiska beslut. Tidigare angavs i lagen att avverkning på skogsmark enbart fick ske genom röjning, gallring eller slutavverkning, dvs. trakthyggesbruk. Syftet med ändringen var att markera att avverkning kan innebära andra avverkningsmetoder än slutavverkning. När ändringen beslutades var förhoppningen att kunskapen om alternativa hyggesmetoder skulle öka för att man efterhand skulle få en större variation i brukandet. Dessa förhoppningar har dock inte infriats i den utsträckning som förväntats. Kunskapen om vilken effekt andra skötselformer än trakthyggesbruk har på skogsproduktion, ekonomi, klimat, biologisk mångfald, viltskador, skogens vatten m.m. är relativt begränsad, varför det är svårt att dra entydiga slutsatser om de olika skötselformernas fördelar och nackdelar i relation till varandra. Det beror i sin tur på att dessa metoder praktiserats i liten skala under efterkrigstiden.

Regeringen konstaterar också som nämns ovan att det utöver alternativa brukningsformer finns många sätt att uppnå ett variationsrikt skogsbruk inom ramen för det som betecknas som trakthyggesbruk. Regionalt och lokalt kan dock rådande betestryck från vilt, framför allt älg och rådjur men även kronhjort och dovhjort där de förekommer, påverka möjligheterna att odla bl.a. tall och olika typer av lövträd eftersom dessa arter är de som är mest betesbegärliga. På grund av bett, gnag, avbrytning av stammar eller fejning uppstår skador på produktionsskogen vilket försämrar det ekonomiska resultatet för skogsbruket. Detta dels för att skadorna leder till intäktsbortfall på grund av lägre produktion och sämre kvalitetsutbyte, dels för att kostnaderna ökar om skadade objekt måste omplanteras eller skadeförebyggande åtgärder måste vidtas. Planteringar

och ungskogar är mest utsatta, men även äldre skog drabbas ibland. Viltskadorna är lokalt omfattande och har så varit under en lång period. Utöver de ekonomiska förlusterna för skogsbruket påverkas även landskapsbilden och den biologiska mångfalden negativt när obalans råder mellan förekomst av hjortdjur och för dem tillgängliga betesresurser. Särskilt stor påverkan får hjortdjuren då tallen ersätts med föryngring av gran över stora områden. Gran är en dålig foderresurs för viltet och ensidig föryngring av gran kan leda till högre betestryck på intilliggande marker bevuxna med andra trädslag, varpå även andelen uppväxta lövträd minskar. Den modell för ekosystembaserad älgförvaltning, med målsättningen att erhålla en älgstam av hög kvalitet i balans med betesresurserna, är viktig i sammanhanget. Regeringen har därför i regleringsbrevet 2014 för Skogsstyrelsen, Naturvårdsverket och Länsstyrelserna tydliggjort behovet av bl.a. effektivt genomförande av älgförvaltningen, regionalt anpassade finansieringsformer samt ändamålsenlig information och kunskap om skogens tillstånd.

Regeringen anser att det inte bör finnas onödiga hinder för andra former av skogsbruk än trakthyggesbruk om en markägare har intresse av brukningsformen. Det är viktigt att inte i onödan försvåra andra former av skogsbruk än trakthyggesbruk.

Bestämmelserna i 10 § skogsvårdslagen om tillåtna avverkningsformer är tillsammans med reglerna om återväxtskyldighet (5 §) och krav på att vidta föryngringsåtgärder (6 §) viktiga för att upprätthålla en hög och uthållig virkesproduktion. Syftet med det nu gällande kravet på dispens vid avverkningar som avviker från huvudregeln i 10 § är att undvika ett exploaterande skogsbruk genom att ge Skogsstyrelsen en möjlighet att bedöma om avverkningsformen i kombination med planerade föryngringsåtgärder upprätthåller en hög och uthållig virkesproduktion. Dispensförfarandet medför även en möjlighet för Skogsstyrelsen att godkänna en avverkningsform som främjar miljö- och naturvårdsintressen, även om den inte uppfyller kraven på en hög och uthållig virkesproduktion. Bestämmelsen medför samtidigt viss administration för skogsbruket och Skogsstyrelsen. Vid ansökan om dispens ska en särskild blankett lämnas till Skogsstyrelsen med information om syftet med åtgärden, en beskrivning av hur åtgärden ska genomföras samt en beskrivning av det aktuella beståndet. En karta över det aktuella beståndet ska bifogas ansökan. Skogsstyrelsen hanterar varje enskilt dispensärende och avslutar det med beslut om tillstånd till åtgärden eller i förekommande fall avslag. Antalet dispensärenden är begränsat men troligen finns ett mörkertal med ett antal avverkningar per år som sker utan ansökan, men där sådan egentligen skulle ha krävts. Natur- och kulturmiljövärden kan dock ofta bevaras och utvecklas med alternativa brukningsformer samtidigt som avverkningen som sådan uppfyller kravet på tillåten avverkningsform, och därmed inte kräver dispens.

Regeringen anser mot bakgrund av det som nu sagts att det inte bör finnas onödiga hinder för att använda avverkningsmetoder som bevarar och utvecklar natur- och kulturmiljövärden och anser därför att den administrativa hanteringen av sådana ärenden bör underlättas. Detta kan ske genom att avskaffa kravet på dispensansökan och i stället ge ett bemyndigande till regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om undantag från kraven i 10 § på att

avverknningen ska vara ändamålsenlig för återväxt av ny skog eller främja skogens utveckling. En sådan ordning innebär en bättre avvägning mellan å ena sidan behovet av information om pågående avverkningsmetoder och å andra sidan önskan om ett så enkelt administrativt förfarande som möjligt för företag och myndigheter.

8 Skogs- och miljöredovisning

Regeringens förslag: Bestämmelsen i skogsvårdsförordningen om vad en skogs- och miljöredovisning ska innehålla upphävs.

Skälen för regeringens förslag: Kravet på skogs- och miljöredovisning infördes i 14 a § skogsvårdslagen genom lagen (1998:1538) om ändring i skogsvårdslagen. Bestämmelsen innehöll krav på skogs- och miljöredovisning, samt ett bemyndigande till regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om innehållet i redovisningen samt undantag från kraven. Regeringen har med stöd av bemyndigandet genom 34 a § skogsvårdsförordningen (1993:1096) meddelat bestämmelser bl.a. om innehållet i en skogs- och miljöredovisning. Denna bestämmelse är inte upphävd.

Genom lagen (2008:662) om ändring i skogsvårdslagen upphävdes 14 a §. Därmed upphörde regeringens bemyndigande att besluta om föreskrifter om skogs- och miljöredovisning, och lagstöd saknas för att regeringen nu ska kunna upphäva 34 a § skogsvårdsförordningen. Nämda bestämmelse bör upphävas eftersom den sedan upphävandet av 14 a § skogsvårdslagen inte fyller någon funktion.

9 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: Ändringarna träder i kraft den 1 september 2014. Beslut om undantag som Skogsstyrelsen meddelat i särskilda fall ska fortsätta att gälla.

Miljömålsberedningens förslag: Utredningen har inte lämnat något förslag.

Skogsstyrelsens förslag: Utredningen har inte lämnat något förslag.

Remissinstanserna: Frågan har inte behandlats.

Skälen för regeringens förslag: Föreslagna ändringar bör träda ikraft så snart som möjligt. Valet av tidpunkt för ikraftträdande bedöms inte medföra några negativa konsekvenser för myndigheter eller enskilda.

Enligt gällande ordning kan Skogsstyrelsen i särskilda fall besluta om undantag från tillåtna avverkningsformer och lägsta tillåtna ålder för förnygringsavverkning (10 §). Under 2013 har ca 509 undantag från reglerna beviljats. Generellt beviljas undantagen för fem år. Undantag

från återväxtåtgärder (5 och 6 §§) har beviljats i enstaka fall. Det bör i en övergångsbestämmelse klargöras att meddelade beslut gäller oavsett vilka undantag som beslutas med stöd av de nya bemyndigandena i 5, 6 och 10 §§.

10 Konsekvenser

Vilka berörs av förslagen?

I första hand är det markägare eller deras ombud, utövare av skoglig forskning samt Skogsstyrelsen som berörs av de föreslagna ändringarna.

Kostnadmässiga konsekvenser

Undantag för skoglig forskning

De administrativa kostnaderna bedöms minska något för de som upprättar underrättelsen om olika åtgärder. Eftersom antalet ärenden utgör en så liten del av den totala mängd underrättelser och ansökningar som kommer in till Skogsstyrelsen är dock besparingen i det perspektivet obetydlig. För Skogsstyrelsen torde kostnaderna inte påverkas nämnvärt. Den största fördelen med den hantering som föreslås är en ökad enhetlighet i handläggningen av ärenden där avvägningar ska göras mellan forskningens och andra intressen.

Dispensansökan för tillåtna avverkningsformer

Om förslaget genomförs ger det inte någon minskning av betydelse för företagens administrativa kostnader för att följa lagstiftningens krav eftersom samma uppgifter fortsatt behöver lämnas till myndigheten.

Vissa administrativa lättnader erhålls för Skogsstyrelsen genom en enklare handläggning. Endast i få fall torde det bli aktuellt att fatta beslut om förbud. Fältbesök kommer dock att behöva göras i vissa fall oberoende av om det grundas på en anmälan eller en ansökan. Om handläggningen av en ansökan tidsmässigt antas motsvara två ärenden om underrättelse skulle besparingen enligt beräkningar i Skogsstyrelsens Meddelande 1/2012 motsvara 50 anmälningar, dvs. 0,1 procent av det totala antalet, vilket skulle motsvara ca 50 000 kr. Det är dock rimligt att anta att denna typ av ärenden kommer att öka.

Tillsynsinstrument

Tidsåtgången för att upprätta ett råd om återväxtåtgärder bedöms i genomsnitt uppgå till ca 2 timmar för myndighetens handläggare. Timkostnaden bedöms uppgå till ca 500 kr, dvs. kostnaden för ett råd blir ca 1 000 kr. Besparingen för myndigheten att i 50 – 100 ärenden utfärda ett föreläggande utan föregående råd skulle då uppgå till ca 50 000 – 100 000 kr per år.

De administrativa kostnaderna för berörda skogsägare skulle minska något om hanteringen av råd bortfaller i vissa ärenden. Besparingen

bedöms totalt bli mindre än 10 000 kr per år, beroende på dels att ett litet antal ärenden påverkas, dels att hanteringstiden per ärende är kort.

Konsekvenser för tillsynsmyndigheten

Skogsstyrelsen har redovisat sin användning av råd respektive förelägganden och förbud enligt följande:

Antalet råd för vart och ett av åren 2010 – 2013

År	5 och 6 §§	30 §	31 §	10-11 §§	29 §
2013	1225	1100	1	200	16
2012	1483	855	3	178	121
2011	1901	761	2	110	15
2010	2134	1196	15	74	Uppgift saknas

Antalet förelägganden respektive förbud för vart och ett av åren 2010 – 2013

År	Föreläggande 5 och 6 §§	Föreläggande/ Förbud 30 §
2013	152	150
2012	132	59
2011	102	29
2010	168	8

Den föreslagna ändringen av 35 § kan påverka myndighetens arbetssätt i ärenden som rör föryngringsåtgärder. Det skulle generellt bli möjligt att använda föreläggande utan föregående råd, dvs. ett arbetsmoment skulle i försvinna. Eftersom flertalet av råden i dag följs helt eller delvis och det dessutom kräver en betydligt mindre arbetsinsats för att skriva råd är det rimligt att myndigheten håller fast vid detta arbetssätt i flertalet ärenden. En undersökning som gjordes 2011 visade att ett föreläggande om återväxtåtgärder i genomsnitt krävde fyra gånger större arbetsinsats än ett motsvarande råd. De exempel som anges i allmänna råden till 36 § om säkerhet för återväxtåtgärder bör kunna ge uttryck för sådana fall när föreläggande vore motiverat att meddela utan föregående råd. Det gäller om skogsägaren tidigare försummat återväxtarbetet, om skogsägaren har en svag ekonomi, vilket kan visa sig genom tidigare avverkningar och brist på avverkningsbar skog, eller om skogsägarens tidigare verksamhet, även icke skoglig sådan, ger anledning till bedömningen att ett råd inte kommer att följas.

Om det antas att ovanstående exempel på skogsägare utgör mellan en tredjedel och två tredjedelar av de förelägganden om föryngringsåtgärder som årligen meddelas skulle detta utgöra ca 50 – 100 ärenden, dvs. ett begränsat antal fall där Skogsstyrelsens arbetssätt påverkas.

Konsekvenser för näringen

Den viktigaste skogliga effekten av att direkt använda föreläggande mot sådana skogsägare där det bedöms finnas stor risk för att ett råd inte följs, är att tiden skogsägaren har på sig att utföra åtgärder i praktiken kortas ned med ett år jämfört med nuvarande arbetssätt, som i vissa fall innebär

en fördröjning av föryngringsåtgärder på två år eller mer i förhållande till lagens krav. Ett föreläggande utan föregående råd skulle ändå ge skogsägaren skäligen tid på sig för utförandet. Det kan även finnas en preventiv effekt i att myndigheten har möjlighet att direkt använda tvingande instrument. Denna är dock svårbedömd.

Andra kostnader för skogsägare eller övriga aktörer i skogsbruket bedöms inte påverkas av ändringsförslaget.

Konsekvenser för rättsväsendet

Förslagen bedöms inte ha några konsekvenser av betydelse för rättsväsendet.

11 Författningskommentar

Lag om ändring i skogsvårdslagen (1979:429)

5 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om krav på att anlägga ny skog på skogsmark. *Fjärde stycket* i paragrafen är nytt. Ändringen innebär att regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från första och andra stycket. Möjligheten för Skogsstyrelsen att i det särskilda fallet meddela undantag från bestämmelserna i första och andra stycket flyttas från 9 § och införs i ett nytt *femte stycke*. Ändringen behandlas i avsnitt 6.

6 §

Paragrafen reglerar krav på föryngringsåtgärder. Ändringen innebär att regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från kraven i första stycket. Bemyndigandet införs i ett nytt *andra stycke*. Möjligheten för Skogsstyrelsen att meddela undantag från bestämmelserna i första stycket flyttas från 9 § och införs i ett nytt *tredje stycke*. Ändringen behandlas i avsnitt 6.

10 §

Möjligheten för Skogsstyrelsen enligt paragrafens *tredje stycke* att i särskilda fall meddela undantag från paragrafens första stycke, som gäller tillåtna avverkningsmetoder, ersätts med ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om undantag från paragrafens första stycke. Ändringen behandlas i avsnitt 6.

35 §

Ändringen, som behandlas i avsnitt 5 innebär att andra stycket upphävs. Följden av ändringen är att tillsynsmyndigheten kan meddela föreläggande och förbud utan att först ha lämnat ett råd som inte följts. Övriga ändringar är redaktionella.

Lag om ändring i skogsvårdsförordningen (1993:1096)

Lagen innehåller en bestämmelse om att 34 a § skogsvårdsförordningen upphävs. Ändringen behandlas i avsnitt 8.

Sammanfattning av Miljömålsberedningens delbetänkande Långsiktigt hållbar markanvändning, del 1 (SOU 2013:43)

Uppdraget

Miljömålsberedningen har fått i uppdrag att ta fram en strategi för långsiktig hållbar markanvändning (dir. 2011:91). Denna sammanfattning avser delbetänkandet som lämnades till regeringen i juni 2013. Uppdraget ska slutredovisas senast den 15 juni 2014. I delbetänkandet fokuserar beredningen på skydd och skötsel av land- och sötvattensområden och miljöhänsyn i skogsbruket. I slutbetänkandet avser beredningen analysera hur styrning av markanvändning kan utvecklas för ökat helhetsperspektiv.

Överväganden och förslag

I betänkandet lämnas en rad olika förslag med koppling till markanvändning. Här sammanfattas de förslag som har bäring på miljöhänsyn i skogsbruket.

Dagens skogspolitik bygger på frihet under ansvar för skogsbruket. Skogsvårdslagstiftningen anger lägsta nivå för miljöhänsyn i skogsbruket. Därutöver behövs omfattande frivilliga insatser från skogsbruket för att miljömålen i skogen ska nås. Statligt finansierade insatser bör inriktas på att stimulera frivilliga insatser. Vi betonar vikten av fortsatt ambitiösa frivilliga insatser. Det är också viktigt att säkerställa att skogsvårdslagens lägsta nivå för miljöhänsyn tydligt anges. Vi behöver även säkerställa förutsättningar för ett variationsrikt skogsbruk. Skogens samlade ekonomiska, sociala och miljömässiga värden behöver uppmärksammas mer i ett långsiktigt perspektiv. En långtgående samsyn när det gäller önskvärd utveckling och prioriteringar i skogspolitiken bör eftersträvas. Vi ser utifrån detta behov av ett nationellt skogsprogram. Vi föreslår därför:

- Etappmål om förtydligad miljöhänsyn i skogsvårdslagstiftningen.
- Etappmål om ett variationsrikt skogsbruk.
- Etappmål om ett nationellt skogsprogram.

Vi lyfter här även fram två särskilt angelägna frågor genom bedömningar:

- Bedömning om att frivilliga insatser för miljöhänsyn i skogsbruket är avgörande för att miljömålen ska nås i skogen.
- Bedömning om prioritering av statliga insatser för ökad miljöhänsyn i skogsbruket.

Miljömålsberedningens författningsförslag

Förslag till lag om ändring i skogsvårdslagen (1979:429)

Härigenom föreskrivs följande.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

35 §

Tillsynsmyndigheten får meddela de förelägganden och förbud som behövs för att denna lag eller föreskrift som har meddelats med stöd av lagen skall efterlevas.

Ett föreläggande eller förbud får meddelas sedan det har visat sig att myndighetens råd inte har följts. I brådskande fall eller när det behövs för att bevara natureller kulturmiljövärden eller när det annars finns särskilda skäl, får dock ett föreläggande eller förbud meddelas omedelbart.

Förelägganden och förbud kan förenas med vite.

Om någon inte rättar sig efter ett föreläggande, får tillsynsmyndigheten besluta att åtgärden skall vidtas på den försumliges bekostnad.

Tillsynsmyndigheten får meddela de förelägganden och förbud som behövs för att denna lag eller föreskrift som har meddelats med stöd av lagen ska efterlevas.

Förteckning över remissinstanserna (Miljömålsberedningens förslag)

Efter remiss har yttrande över Miljömålsberedningens betänkande, Långsiktig hållbar markanvändning del 1, SOU 2013:43 inkommit från: Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätt, Mark- och miljödomstolen vid Umeå tingsrätt, Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt, Kammarrätten i Sundsvall, Domstolsverket, Försvarmakten, Generalläkaren, Försvarets materielverk, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Statens fastighetsverk, Konjunkturinstitutet, Fortifikationsverket, Kammarkollegiet, Statskontoret, Statistiska centralbyrån, Länsstyrelsen i Stockholms län, Länsstyrelsen i Södermanlands län, Länsstyrelsen i Östergötlands län, Länsstyrelsen i Jönköpings län, Länsstyrelsen i Kronobergs län, Länsstyrelsen i Kalmar län, Länsstyrelsen i Gotlands län, Länsstyrelsen i Blekinge län, Länsstyrelsen i Skåne län, Länsstyrelsen i Hallands län, Länsstyrelsen i Västra Götaland, Länsstyrelsen i Värmlands län, Länsstyrelsen i Örebro län, Länsstyrelsen i Västmanlands län, Länsstyrelsen i Dalarnas län, Länsstyrelsen i Gävleborgs län, Länsstyrelsen i Västernorrlands län, Länsstyrelsen i Jämtlands län, Länsstyrelsen i Västerbottens län, Länsstyrelsen i Norrbottens län, Vattenmyndigheten Södra Östersjön, Gotlands kommun, Region Gotland, Samverkansorgan i Blekinge län, Samverkansorgan i Jämtlands län, Göteborgs universitet, Kungl. Tekniska högskolan, Linköpings universitet, Lunds universitet, Stockholms universitet, Umeå universitet, Luleå Tekniska Universitet, Uppsala universitet, Skogsstyrelsen, Statens jordbruksverk, Havs- och vattenmyndigheten, Sametinget, Sveriges lantbruksuniversitet, Naturvårdsverket, Statens geotekniska institut, Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut, Boverket, Lantmäteriet, Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande, Trafikverket, Trafikanalys, Sjöfartsverket, Transportstyrelsen, Sveriges geologiska undersökning, Tillväxtverket, Tillväxtanalys, Affärsverket svenska kraftnät, Statens energimyndighet, Sveaskog Förvaltnings AB, Riksantikvarieämbetet, Naturhistoriska riksmuseet, Stockholms kommun, Huddinge kommun, Linköpings kommun, Karlskrona kommun, Malmö kommun, Kristianstads kommun, Kungsbacka kommun, Göteborgs kommun, Örebro kommun, Gävle kommun, Örnsköldsviks kommun, Härjedalens kommun, Skellefteå kommun, Kungl. Vetenskapsakademien, Kungliga Skogs- och Lantbruksakademien, Sveriges Hembygdsförbund, Sveriges Kommuner och Landsting, LRF Skogsägarna Svenska Naturskyddsföreningen, Lantbrukarnas Riksförbund, Svensk Energi, Svenskt Näringsliv, Skogsindustrierna, ArtDatabanken, Bergvik Skog AB, Dalarnas museum, Hela Sverige ska leva!, Jönköpings läns museum, Mellanskog, Murberget, Norra Skogsägarna, Norrskog, Skärgårdarnas Riksförbund, Sportfiskarna, Svensk vindkraftförening, Svenska Jordägareförbundet, Svenskt Friluftsliv, Sveriges bergmaterialindustri (SBMI), Sveriges Botaniska förening, Södra Skogsägarna och Världsnaturfonden WWF.

Utöver de instanser som remissen skickades till har yttrande inkommit från: Friluftsförbundet Riksorganisationen, Magnus Nilsson Produktion

AB, Regionförbundet södra Småland, Skogssällskapet, Svenska bioenergiföreningen, Svensk Torv, Sveriges Häradsallmäningsförbund och Västerbottens Allmäningsförbund.

Följande remissinstanser har beretts tillfälle att yttra sig men har avstått eller har meddelat att de inte har några synpunkter: Lantmäteriet, Linköpings universitet, Luleå tekniska universitet, Malmö kommun, Regionförbundet södra Småland, Tillväxtanalys, Transportstyrelsen, Umeå tingsrätt, Försvarets Materielverk, Generalläkaren, Göteborgs universitet, Härjedalens kommun, Kammarrätten i Sundsvall samt Konjunkturinstitutet.

Följande remissinstanser har inte besvarat remissen: BillerudKorsnäs AB, Viltskadecenter, Centrum för biologisk mångfald, Sveriges Entomologiska förening, Sveriges Fiskares Riksförbund, Sveriges Ornitologiska Förening SOF, Svensk Våtmarksfond, Stora Enso Skog AB, Svensk vattenkraftförening, Svensk vindenergi, Renägarförbundet, SCA Skog AB, Skogsmuseet i Lycksele, KRAV, Hushållningssällskapet, Holmen Skog AB, Ekologiska lantbrukarna, Föreningen för gruvor, mineral- och metallproducenter i Sverige (SveMin), Föreningen för samhällsplanering, Ekologigruppen AB, Svenska Turistföreningen, Svenska Jägareförbundet, Jägarnas Riksförbund, Svenska Samernas Riksförbund, Svenska Kyrkans egendomsnämnd, Gällivare kommun, Arjeplogs kommun, Krokoms kommun, Härnösands kommun, Kungsörs kommun, Leksands kommun, Älvdalens kommun, Karlstads kommun, Hällefors kommun, Gotlands kommun, Nässjö kommun, Uppsala kommun, Norrtälje kommun, Swedavia AB, Linnéuniversitetet, Samverkansorgan i Gävleborgs län, Samverkansorgan i Västerbottens län, Samverkansorgan i Dalarnas län, Samverkansorgan i Värmlands län, Samverkansorgan i Uppsala län, Samverkansorgan i Örebro län, Samverkansorgan i Östergötlands län, Samverkansorgan i Södermanlands län, Samverkansorgan i Kronobergs län, Länsmuseum Västernorrland, Västra Götalands läns landsting, Samverkansorgan i Jönköpings län, Skåne läns landsting, Samverkansorgan i Kalmar län, Hallands läns landsting, Vattenmyndigheten Västerhavet, Vattenmyndigheten Norra Östersjön, Vattenmyndigheten Bottenhavet, Vattenmyndigheten Bottenviken, Länsstyrelsen i Uppsala län och Högsta domstolen.

Sammanfattning av Förslag på regelförenklingar i skogsvårdslagstiftningen 2012-01-02

Uppdraget

Enligt förordning (2009:1393) med instruktion för Skogsstyrelsen ska myndigheten se till att dess föreskrifter, allmänna råd och andra vägledande dokument är utformade på ett sådant sätt att de är kostnadseffektiva och enkla att följa och förstå för företag. Myndigheten ska även i sin verksamhet i övrigt underlätta företagets kontakter med myndigheten.

I regeringens regleringsbrev för Skogsstyrelsen avseende budgetåret 2011 anges följande. ”Det finns ett behov av att fortsätta och intensifiera regelförenklingsarbetet för att uppnå det övergripande målet om en märkbar positiv förändring i företagets vardag. En del i detta arbete är att minska företagets administrativa kostnader och inom Landsbyggsdepartementets ansvarsområde är målet att de administrativa kostnaderna ska minska med 50 procent till och med utgången av 2014. Minskning ska uppgå till minst 25 procent för varje lagstiftningsområde. Skogsstyrelsen ska redovisa hur den bedriver regelförenklingsarbetet samt ytterligare förslag till förenklingar för företagen inom sitt verksamhetsområde, såväl nationellt som inom EU-lagstiftningen, i syfte att uppnå en märkbar positiv förändring i företagets vardag. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Landsbyggsdepartementet) senast den 1 april 2011.”

I en rapport till regeringen 28 mars 2011 redovisade Skogsstyrelsen sitt förenklingsarbete. I rapporten angavs bl.a. att Skogsstyrelsen avsåg att utreda vilka möjligheter som finns till förenklingar för att kunna åstadkomma betydande kostnadsminskningar och göra rätt prioriteringar. Vidare angavs i rapporten att ett arbete skulle påbörjas under våren 2011 med uppgift att samla in synpunkter från skogsbruket och från personal inom myndigheten om vilka regelförenklingar som är mest angelägna.

Överväganden och förslag

Skogsmark som disponeras av svenska forskningsinstitutioner och som används för forskningsändamål förlås undantas från reglerna om återväxtåtgärder, tillåtna avverkningsformer och lägsta tillåtna ålder för förnygringsavverkning. Kravet på anmälan om/ansökan om tillstånd till åtgärder föreslås kvarstå, men förfarandet kan förenklas genom att berörd forskningsinstitution årligen ges möjlighet att lämna in en sammanställning med uppgifter om samtliga planerade anmälningspliktiga/tillståndspliktiga åtgärder inom de avdelningar där forskning planeras.

Kravet på att behöva ansöka om undantag från regeln om tillåtna avverkningsformer för att bevara och utveckla natur- eller kulturmiljövärden föreslås ersättas med krav på anmälan. Att även slopa krav på anmälan bedöms leda till en ökad risk för exploaterande avverkningar.

Skogsstyrelsens författningsförslag

Nuvarande lydelse

Ny skog ska anläggas på produktiv skogsmark

1. om markens virkesproducerande förmåga efter avverkning eller på grund av skada på skogen inte tas till vara på ett godtagbart sätt,

2. om marken ligger outnyttjad, eller

3. om skogens tillstånd är uppenbart otillfredsställande. Åtgärd enligt första stycket ska vidtas i fall som anges i 1 och 2 utan dröjsmål och i fall som anges i 3 inom skäligen tid. Vad som föreskrivs i första stycket 2 ska inte gälla mark som på grund av särskilda förhållanden inte bör tas i anspråk för virkesproduktion.

Vid anläggning av ny skog ska de föryngringsåtgärder vidtas som kan behövas för att trygga återväxten av en skog av tillfredsställande täthet och beskaffenhet i övrigt.

Avverkning på produktiv skogsmark ska vara ändamålsenlig för återväxt av ny skog eller främja skogens utveckling. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får till

Föreslagen lydelse

5 §

Ny skog ska anläggas på produktiv skogsmark

1. om markens virkesproducerande förmåga efter avverkning eller på grund av skada på skogen inte tas till vara på ett godtagbart sätt,

2. om marken ligger outnyttjad, eller

3. om skogens tillstånd är uppenbart otillfredsställande. Åtgärd enligt första stycket ska vidtas i fall som anges i 1 och 2 utan dröjsmål och i fall som anges i 3 inom skäligen tid. Vad som föreskrivs i första stycket 2 ska inte gälla mark som på grund av särskilda förhållanden inte bör tas i anspråk för virkesproduktion. *För att möjliggöra försöksverksamhet får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer föreskriva om undantag från dessa bestämmelser.*

6 §

Vid anläggning av ny skog ska de föryngringsåtgärder vidtas som kan behövas för att trygga återväxten av en skog av tillfredsställande täthet och beskaffenhet i övrigt.

För att möjliggöra försöksverksamhet får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer föreskriva om undantag från denna bestämmelse.

10 §

Avverkning på produktiv skogsmark ska vara ändamålsenlig för återväxt av ny skog eller främja skogens utveckling. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får till

skydd för den yngre skogen föreskriva att trädbestånd under en viss ålder inte får avverkas samt meddela föreskrifter om hur avverkning ska bedrivas för att tillgodose kraven enligt första stycket. För att möjliggöra försöksverksamhet eller för att bevara och utveckla natur- eller kulturmiljövärden *får Skogsstyrelsen i särskilda fall medge undantag från första stycket.*

skydd för den yngre skogen föreskriva att trädbestånd under en viss ålder inte får avverkas samt meddela föreskrifter om hur avverkning ska bedrivas för att tillgodose kraven enligt första stycket. För att möjliggöra försöksverksamhet eller för att bevara och utveckla natur- eller kulturmiljövärden *får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer föreskriva om undantag från dessa bestämmelser.*

Förteckning över remissinstanserna (Skogsstyrelsens förslag)

Efter remiss har yttrande över Skogsstyrelsens förslag inkommit från LRF Skogsägarna, Norra Skogsägarna, Skogsägarna Norrskog, Skogsägarna Mellanskog och Södra Skogsägarna, Skogsindustrierna, Såg i Syd, Sågab-Sågverken Norrland, Sveaskog Förvaltnings AB, Stora Enso Skog, Världsnaturfonden WWF, Naturskyddsföreningen, Svenska Jägareförbundet, Skogforsk, Sveriges lantbruksuniversitet, Fortifikationsverket, Statens fastighetsverk, Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, Havs- och vattenmyndigheten, Sametinget, Regelrådet, Länsstyrelsen Västerbotten och Skogsstyrelsen.

Följande remissinstanser har beretts tillfälle att yttra sig men har avstått eller har meddelat att de inte har några synpunkter: Länsstyrelsen i Hallands län och Länsstyrelsen i Örebro län.

Följande remissinstanser har inte besvarat remissen: Bergvik Skog AB, Friluftsförbundet Riksorganisation, GS-facket, Gällivare Allmänningsskog, Holmen Skog AB, Härnösands Stift, Korsnäs AB, Näringslivets regelnämnd, SCA Skog AB, Skogssällskapet, SMF Skogsentreprenörerna, Svenska Samernas Riksförbund, Sveriges Hembygdsförbund, Sydved AB, Sågverken Mellansverige Service AB, Sågverkens Riksförbund, Tillväxtverket, Växjö Stift, samt Älvdalens och Särna-Idre Besparingssskogar.